

סוכה ה

משה שווערד

1. פני יהושע על סוכה - דף ד ע"ב

בגמרא ושאינה גבוה עשרה טפחים מנלן כו'. ויש לדקדק למה לי קרא סברא הוא דאין אדם דר בדירה סרוחה דהא מהאי טעמא גופא פשיטא לן לעיל [ד' ע"א] דאפילו בגבוה עשרה והוצין יורדין למטה מעשרה פסולה. והנראה בזה דודאי בסוכה אתא מסברא [1] אלא כיון דאיצטריכו הנך ילפותא דשמעתין לענין שבת דלא הוי רה"י בפחות מעשרה, [2] וה"ה לסוכה כשאין הדפנות מגיעות לסכך ואין המחיצות גבוהין עשרה דפסול אף שהסכך גבוה עשרה דלא הוי דירה סרוחה אפ"ה פסול ממילא ניהא לן נמי לאתויי בסוכה מקרא או מהלכה למשה מסיני...

2. ספר אוצר מפרשי התלמוד

ושאינה גבוהה עשרה טפחים, מנלן. יש שהקשו, מה היא שאלת הגמרא „מנלן“, הרי י"ל בפשטות סוכה שאינה גבוהה י' טפחים פסולה משום שהיא דירה סרוחה, וכמ"ש בגמרא לעיל י' לענין הוצין יורדין תוך עשרה, שפסולה מטעם דירה סרוחה. ואמנם הרע"ב מפרש במשנה הטעם שאינה גבוהה עשרה פסולה, משום שדירה סרוחה היא, וכבר תמהו על הרע"ב, הרי בגמרא למדו מקרא לפסול אינה גבוהה י' ולמה מפרש משום דירה סרוחה י'.

יש שתירצו, שעיקר הלימוד דרוש לענין שבת, שאין רה"י בפחות מי', וכן לענין סוכה כשאין המחיצות גבוהות עשרה, שפסולה, אע"פ שהסכך גבוה י' ואינה דירה סרוחה, אבל אם אין הסכך גבוה י', פסולה מטעם שהיא דירה סרוחה, וכמ"ש הרע"ב י'.

יש שתירץ שצריכים לימוד מקרא לפסול בפחות מי', כגון שהיתה פחותה מעשרה טפחים, וחקק בה כדי להשלימה לעשרה, ויש משפת חקק ולכותל שלושה טפחים שבאופן זה אין פסול של דירה סרוחה, שהרי החלל הוא י', אבל מקרא אנו למדים שהמחיצות צריכות להיות גבוהות י', ולכן פסולה סוכה זו י'.

3. ספר אוצר מפרשי התלמוד

יש ששאל למה לא למדו לפסול פחות מי', מתשבו כעין תדורו, שבפחות מי' אינו בית דירה. ותירץ שאין למדים „מתשבו כעין תדורו“ אלא על הישיבה בסוכה

שצריכה להיות כעין ישיבה בביתו, אך לא על הסוכה עצמה שתהא כעין דירה י'.

4. ספר אוצר מפרשי התלמוד

ארון תשעה וכפורת טפה, הרי כאן עשרה. יש שהוכיח מסוגיא זו שהלכה כרב יהודה האומר י' שלש ארונות עשה בצלאל אמצעי של עץ תשעה, פנימי של זהב שמונה, חיצון עשרה ומשהו, ולא כברייתא י' שחיצון היה של אחד עשר ומשהו, שהרי כל האמוראים כאן אמרו שהארון היה עשרה י'. אלא שיש לדקדק, דלפי"ז היה שיעור סוכה צריך להיות עשרה טפחים ומשהו, ובמשנה שנינו י' טפחים, משמע שגם בצימצום כשרה, ולחומר לא אמרינן דפורתא לא דק י'. ועוד, שהארון הפנימי של עץ היה מצופה זהב גם על שפתו י', וא"כ הארון והכפורת היו י' טפחים ושני משהו י'. ויש ליישב דמכיון שמצינו שירדה שכונה סמוך לעשרה, מסתבר שהשיעור הוא י' טפחים ובי' טפחים מצומצמים נקראת רשות בפ"ע י'.

5. חידושי הרישב"א מסכת סוכה דף ד עמוד ב

אתמר רב ורבי חנינא וכו' ארון תשעה וכפורת טפה הרי כאן עשרה וכתביב ונועדתי לך שם ותני רבי יוסי אומר לא ירדה שכינה למטה. פי' וכיון שלא ירדה שכינה למטה (ואשכחו דירה) [ואשכחו דירדה] על הכפורת שמעינן דכל שגבוה עשרה רשות אחרת הוא, ותימה היכי מייתי ראייה דין תורה מדין רבי יוסי כאלו הם מן הכתוב או הלכה למשה מסיני שלא ירדה שכינה למטה, ובירושלמי מייתי לה מגזירה שוה נאמר כאן דיבור ונועדתי לך שם ודברתי ונאמר להלן כי מן השמים דברתי עמכם מה דבור להלן רשות אחרת אף כאן דבור רשות אחרת.

6. שערים מצויינים בהלכה

דף ה. מעולם לא ירדה שכינה למטה. פרש"י דקרא כתיב דעל כפורת ירד, ש"מ דלמעלה מעשרה מיפסקא רשותא. ויש להטעים הענין עפ"י הא דאמרינן לקמן (ט.) דחל שם שמים על הסוכה, וכתבו התוס' שם דלימוד זו הוא מדאורייתא. [ובוזה"ק (פ' אמור) איתא, תא חזי בשעתא דבר נש יתיב במדורא דא, צלא דמהימנותא שכינה פריסת גרפיה עליה כו', וא"כ דומה הסוכה לכפורת והכרובים סוככים בכנפיהם למעלה. ועי' במנ"ח (מצוה צה) שהקשה, דהכא מדייקין דדין מחיצה עשרה טפחים וילפינן מארון וכפורת, ובמס' יומא (עב:) איכא ברייתא לחד מ"ד אחד עשרה ומשהו, ולחד מ"ד עשרה ומשהו, והיאך אמרינן כאן דמעשרה ולמעלה כשירה, הא לכו"ע לא הוי עשרה ממש, ואין לומר דלא דק על המשהו, דהא אמרינן לקמן (ח.) אימור דאמרינן לא דק לחומרא, לקולא מי אמרינן לא דק,

ונשאר בצ"ע. ועי' בתוס' ישנים שם (ד"ה הא) ובריטב"א שם (ד"ה חיצון) שכבר העירו בזה, וכתבו כמה תירוצים.]

7. מהר"ץ חיות מסכת סוכה דף ה עמוד א

גמרא ר"י אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה. נ"ב בדרך דרוש יש לכונן בזה ע"ד אמרם הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים הכל צפוי והרשות נתונה אשר מורים על העיקר שהבחירה חפשית בידי האדם וגם כאן אומר דברשות האדם אין השכינה מתערבת במעלותיו ובפעולותיו. והך דלא עלה משה ואליהו למרום היינו אף על פי שעלו לרקיע בכ"ז לא נתהפכה טבעם כמלאכים כמ"ש פר"ע מה לילוד אשה בינינו וכן אליהו עדיין היה שכיח בישיבת חז"ל בצורת איש:

8. חידושי הרישב"א מסכת סוכה דף ה עמוד א

ונילף בכל הכלים וכו'. פירוש בתו"כ איתמר ואשה כי תזוב זוב דמה ימים רבים ימים שנים רבים שלשה, ואימא טפי, ופרקינן תפשת מועט תפשת, וזה לפי שאין למרובה שיעור, ואע"ג דהכא אף למרובה יש לו שיעור שהרי אפשר ללמוד מגדול שבכלים, מדה שוה היא בכל ואין לדון אותה לשיעורין וכיון שא"א לתפוס המרובה בכל מקום שאין לו שיעור תופסין המועט תמיד, ועוד שהכתוב בא לפרש ולא לסתום והוא טעמא אתא שפיר הכא טפי.

• תוספת יום הכיפורים מסכת יומא דף פ עמוד א

ואימא ביצת בר יוכני תפסת מרובה כו' [1] רש"י פירש פ"ק דסוכה דף ה' תפסת מרובה מקום שאתה שומע אף המועט כו' [2] והתוספות כתבו שם י"מ לפי שמדה מרובה אין לה סוף והקשו על

פ"י זה מפ"ק דר"ה גבי עצרת כו' וראיתי בתוספות דמכלתין לעיל פרק בא לו דף ע"א ע"ב דכתבו ליישב ההיא דפ"ק דר"ה יע"ש ולפי חילוק זה דכשהוא להחמיר אמרי' תפסת מרובה כו' אבל כשהוא להקל אדרבה אנו תופסין המרובה קשה סוגיא דהכא דאם אתה אומר דלא יטמא טומאת אוכלין כי אם כביצת בר יוכני היא קולא גדולא ואם כן אמרינן בכה"ג תפסת מרובה לא תפסת אדרבה היה לנו לתפוס את המרובה כדי להקל. וראיתי בספר הליכות אלי סימן תשל"ח דף ס"ח דעמד בזה ולא פירש כלום יע"ש (שא) [3] ולע"ד יראה דהכא בסוגיא דידן הטעם דאנו אומרים תפסת מרובה לא תפסת משום דהוי דבר שאין לו סוף דהאי דנקט ביצת בר יוכני היינו משום דחזינן ליה בפ"ט דבכורות דטבעה ס' כרכים ושברה ש' ארזים ודלמא יש ביצת מין אחר דתהיה גדולה יותר מכביצת בר יוכני ואם כן אם אתה הולך אחר ביצת עוף גדול אין לדבר סוף דיש גדול כביצת בר יוכני ואפשר דיש גדול יותר ואין לדבר סוף וכה"ג אמרינן תפסת מל"ת אע"ג דהוא להקל ודוק:

9. אוצר מפרשי התלמוד

יש שכתבו להוכיח ממ"ש „תפשת מועט תפשת“, כשיטת הרמב"ם²² שספיקא דאורייתא מן התורה לקולא, שאם נאמר ספיקא דאורייתא לחומרא מן התורה, הרי מידי ספק²³ לא יצאנו, ולמה אין עושין לחומרא כמדה המרובה²⁴. ואולי אם עושין שיעור מרובה יותר מהמדה פסול, לכן ל"ש לומר שיעשו לחומרא כשיעור המרובה. אך יש לעיין בזה אם יהיה פסול במוסיף על מדה, כי אפשר שרק באלו שמדתן מפורשת בתורה ונאמר בהן וכן תעשו, פסול אם מרבה על המדה, אבל בכפורת ששיעור גבהה לא נאמר במפורש, אפשר שאינו פסול אם מרבה²⁵.

10. שפת אמת מסכת סוכה דף ה עמוד א

בד"ה ואל כו' והא דאמר לעיל דציץ רחב ב' אצבעות אינו אלא מדרבנן כו' אבל לפ"ז קשה מאי פריך ניליף מציץ כיון דהוא רק מדרבנן, ואין לומר דהכי פרכי' ניליף מציץ דכמו דליכא בי' שיעורא ודיו במשהו מה"ת כמו כן גבי כפורת דא"כ איפכא הו"ל למיפרך ציץ וזר נילוף נמי מפחות שבכלים, ופשט הגמ' משמע ודאי דב' אצבעות בציץ ומשהו בזר כולו הלכות נינהו, ותמהני דלמה נדחקו התוס' בזה הא פ"י הגמ' הוא כפשטא דלא נתנה בהו התורה מדה בפירוש רק מהלכה אבל כפורת דנתנה תורה מדת ארכן ורחבן אית לן למילף מכלים אחרים שנתנה בהם תורה מדה בפירוש:

11. תוספות מסכת סוכה דף ה עמוד א

קדש למ"ד מלמטה - י"מ למטה ממש זה למעלה מזה ולא מיסתבר דאין זה כדרך קריאתו אלא יש לפרש זה שלא כנגד זה קדש למ"ד בתחילת שיטה התחתונה ושם בסוף שיטה עליונה.

12. רש"י מסכת סוכה דף ה עמוד א

תד"ה קדש אלא יל"פ כו'. קשה לי מדוע לא נכתבו כסדר קריאתן אם משום שלא רצו להקדים תיבת קדש לשמו כדפרש"י בשבת הלא בתחילת התורה לא הקפידה בזה ע"י מגילה (ט) ובתד"ה אלהים. וע"י סוף מסכת ידים ורש"א בח"א הרגיש בזה ועוד מהו הכוונה בכתיבת קדש לה' בציץ לבד הלא כל הבגדים נקראו בגדי קדש ע"י רש"א בח"א בשבת ולכן נ"ל משום דשמות השבטים נכתבו על החושן נגד לבו והיה הכוונה לקרות מלמטה למעלה ראובן כו' קדש לד' וכמש"כ קדש ישראל לה' ולכן ס"ל לת"ק שנכתב יה למעלה כו' להורות דקריאת הכתיבה היא מלמטה למעלה והוא ע"ד כתיבת המלאך לבלשאצר לדעת ריו"ח בסנהדרין (כב):

13. שערים מצויינים בהלכה

ואמר ר"א בר"י אני ראיתיו ברומי כו'. ע"י ברש"י. וכ"כ רש"י במס' יומא (נז.). וע"י באבות דר"נ (פמ"א הי"ב) שחושב הדברים שהיו גנוזין, והדברים שהן עדיין ברומי. וע"י במאירי במס' שבת (סג:) דהחכמים לא הכחישו את הידוע אצלם, אף בעדות ראייה של ר"א בר"י.

14. אוצר מפרשי התלמוד

ואמר ר' אליעזר בר' יוסי אני ראיתיו ברומי וכו' בשיטה אחת. כתב הרמב"ם: "ו. וכתב עליו שני שיטין קדש לה' קדש מלמטה לה' מלמעלה ואם כתבו בשיטה אחת כשר, ופעמים כתבוהו בשיטה אחת". ומבאר הכס"מ דאע"ג דהלכה כת"ק, היינו לכתחילה, אבל בדיעבד הלכה כר' אליעזר בר' יוסי, לכן כתב ופעמים כתבוהו בשיטה אחת, שהרי ראב"י עד ראה היה. ויש שכתבו שר"א אינו חולק על ת"ק, וכך מדויק הלשון ואמר ר' אליעזר בר"י, ולא אמרו ראב"י אומר, ות"ק אינו חולק על ר"א, ומודה שבדיעבד כשר".

• ע"י באריכות מראה מקומות לדף יומא נז

15. מרומי שדה מסכת סוכה דף ה עמוד א

שם. ואימא כאפי דבר יוכני. נקט פני עוף, משום דכלפי דלמד מפני אדם, מסברא יותר ראוי ללמוד מפני הכרובים דסמיך לכפורת, וס"ד דכרובים היינו עופות. ומשני דלא מסברא למד מפני אדם, אלא מגז"ש פני פני. ואח"כ מקשה שאפילו מגז"ש יותר ראוי ללמוד מפני הכרובים, ומסיק אין ה"נ דלמד משם, אבל פ"י כרוב היינו אדם:

16. מהרש"א על סוכה דף ה/ב

אלא מבית עולמים גמר כו'. יראה דהך ילפותא דלא ירדה שכינה למטה דשמעינן מיניה דלמעלה מי' מפסקא רשותא ודאי קיימא ואינו סותר הך דיליף הכא דלא הוי רשות אחרת אלא בחללה עשרה לבר מסככה דלענין דלהוי ע"ג רשות אחרת אפילו בגבוה י' עם סככה קאמרינן לעיל דמפסקא רשותא והכא דלהוי תוכה רשות אחרת כמו סוכה קאמר דלא הוי אלא בחללה י' לבר מסככה והכי אמרינן בפ"ק דשבת דבית שאין תוכו י' וקירוי משלימו לי' על גגו מותר לטלטל בתוכו אין מטלטלין כו' וק"ל:

17. פני יהושע מסכת סוכה דף ה עמוד ב

שם אלא מבית עולמים גמר כו'. פירוש דלענין סוכה וודאי מצינן למילף מבית עולמים לחוד אבל לענין שבת וכלאים אכתי איצטריך הך ילפותא מארון לכפורת דאשכחן דמפסקו רשותא בהדי סככה וכמו שכתב ג"כ מהרש"א ז"ל, אלא דאכתי קשה א"כ בסוכה נמי נימא דאפילו בהדי סככה עשרה סגי דנהי דאשכחן בכרובים דמיקרי סככה ע"י עשרה לבד מסככה אכתי איכא למימר דבפחות מכן נמי מיקרי סככה. ויש ליישב דכיון דלא נתנה התורה מדה בכרובים ע"כ היינו משום דלא איצטריך דממילא ידעינן כיון דאין סכך פחות מעשרה ע"כ היו הכרובין גבוהין עשרה, וא"כ מצינו למידק דאין סכך פחות מעשרה לבד מסככה דאל"כ אכתי לא הוי ליה לסתום אלא לפרש, כן נראה לי. והשתא אתי שפיר נמי הא דקאמר אלא מבית עולמים גמר דלענין כפורת טפה נמי

שפיר ידעינן מהכא כיון דכרובים בשליש הבית עומדין ואין סכך פחות מעשרה בהדי סכך א"כ על כרחך דהארון וכפורת היו גבוהין עשרה והיינו כפורת טפח, כן נראה לי:

18. חידושי הרישב"א מסכת סוכה דף ה עמוד ב

ודלמא מדלו טובא, פ"י ואע"ג דאמרינן כרובים בשליש הבית עומדין, היינו גוף הכרובים אבל כנפיהם מדלו טובא.

19. שפת אמת מסכת סוכה דף ה עמוד ב

בגמ' הניחא לר"מ כו' אלא לר"י כו' ושל כלים חמשה כו' פשו להו חד סרי ופלא, לכאורה קשה הא לר"י כרובים דשלמה לא היו מגיעין לשליש הבית דהם עשרה אמות דה' טפחים והבית ל' אמות של ו' טפחים וא"כ אין החשבון י"א ופלא, והגם דרש"י פ"י כאן באמות דמשכן מ"מ בודאי בכלים דמקדש נמי פליגי ר"מ ור"י כדמשמע בכלים (פ"ז מ"י) [וכן מבואר במנחות (צ"ז) ע"ש], שוב מצאתי בס' מים עמוקים שעמד בזה ותי' דס"ל להגמ' דע"כ גם לר"י היו הכרובים בשליש הבית מכח קרא דלפני הדביר עשרים אמה דמפרש הגמ' בב"ב דהיינו משום דכרובים בשליש הבית עומדין כמ"ש התוס' בד"ה בשליש, אבל מטעם זה אין הכרח ד"ל דהסוגיא התם אליבא דר"מ היא, ואדרכה ה' מיושב בזה פירש"י במלכים שתמהו התוס' כאן ובב"ב עליו, ולהנ"ל י"ל דרש"י פ"י התם אליבא דר"י דלדידי לא הוי בשליש הבית, אכן באמת נראה דכרובים דשלמה כיון שהיו של עץ וגבוהין י' אמות וקבועים בארץ אין לך בנין גדול מזה ואינו בכלל אמות הכלים כנ"ל:

20. שפת אמת מסכת סוכה דף ה עמוד ב

שם בגמ' כל הפסוק לשיעורין נאמר חטה לבית המנוגע שעורה כו' לפ"ז אפ"ל דהשיעור הוא רק לפי חטה ושעורה שבא"י כיון דלשבת הארץ נאמר דמשערין בפירות איסורין שבתורה וגם פירות דא"י קלים לאכול לכן משערין בחטה שבא"י, [אכן למסקנת הגמ' דהלכתא נינהו וקרא אסמכתא הוא ל"א הכי כדמשמע מסתימת הפוס' לענין שיעור כזית וכ"מ בכלים (פ"ז) ע"ש]:

21. אוצר מפרשי התלמוד

[כתב הרמב"ם¹⁰], וכן חייב על אבר מן החי ועל בשר מן החי בכל שהוא שלא ניתנו השיעורין אלא לישראל בלבד¹¹. וכתב הרדב"ז בפירושו: „הדבר ידוע דכל השיעורים הללמ"ס והללמ"ס לא ניתנה אלא לישראל¹². ויש שהוסיף הסבר לזה שכיון ששיעורין נמסרו למשה מסיני א"כ קודם מתן תורה מה שנאסר לבני נח נאסר בלא שיעור בין רב למעט, ונשאר ממילא דין זה לגביהם גם לאחר מתן תורה¹³. ויש שכתב שנלמד מהידוע לנו שחצי שיעור אסור מה"ת וא"כ גם לישראל לא נתנו השיעורים אלא לעונשין בלבד אבל אזהרה יש גם על כל שהוא ולכן אין שיעורין לב"ג שאוהרתם זוהי מיתתם¹⁴.

ומדברי התוס' בתולין¹⁵ מוכח שחולקים על הרמב"ם וסוברים שגם ב"ג אינו חייב אלא בכזית, שכתבו שם

1. ספר גליוני מנחת חן

גמ' תני ר' חנינא כל הכלי שעשה משה נתנה בהן התורה מדת ארכן ומדת רחבן ומדת קומתן כפורת מדת ארכה ומדת רחבה נתנה ומדת קומתה לא נתנה. וכתב בספר עיון מנחם למס' סוכה וז"ל: וי"ל דהנה הכפורת שמכסה את הארון מרמז על מחזיקי תורה כידוע, והמחזיק תורה לא נוכל לשער ולמדוד עד היכן מגיע מדת קומתו ומעלתו שמתעלה ע"י התמיכה שנותן לתורה, כי כשיאומד פעלו הטוב לא די ליטול בחשבון את הסכום שנותן, כי גם התוצאות שיוצאין ממנו יבואו בחשבון, לפעמים מסכום קטן שנותן לת"ח לתמכו יצא תועלת רבת הערך לא ישקל כסף מחירה, כי למשל הת"ח בשעת דחקו לבו בל עמו לברר הלכות על בורין, כי שמעתתא בעי צילותא כיומא דאיסתני וע"י שמסייע לו בתמיכתו להסיר סבל הדאגות מעל שכמו הוא מסייע להעמיד הלכה על אמתתה, או כשמחזיק בישיבה כדי שתוכל לגדל תלמידים על ברכי התורה והיראה, מי יכול להעריך ולשער כמה מן הטובות שיצאו מפעולתו לחיזוק הדת והאמונה, ושמעתי מבעל קדושת לוי לפרש בתפלת יגדל "גומל לאיש חסד כמפעלו יתן לרשע רע כרשעתו" ולכאורה למה לא קאמר גם ברשע רע כמפעלו, מפני שלאיש חסד נותן הקב"ה לא רק לפי הממון שנתן אלא גם לפי מה שפעל וגרם בנתינתו, לא כן ברשע אינו נענש אלא לפי רשעתו באשר הוא שם ולא לפי מה שיצא וישתלשל ממנו, לכן לא ניתנה לכפורת מדת קומתה, כי קומת המחזיקי תורה במובן המוסרי אינה מן המדה.

2. ספר בניהו בן יהוידע על סוכה דף ה/ב

מה להלן טפח אף כאן טפח. נראה לי בס"ד הטעם שצריך להיות הכפורת המלבשת הארון טפח, שהכפורת רומזת לתורה שבעל פה המלבשת לתורה שבכתב שרמוזה בלוחות שהם בתוך הארון, ולכן תמצא הכפור"ת היא אותיות תור"ה פ', כלומר תורה שהיא בעל פה, וידוע דתורה שבעל פה היא ד' חלקים שהם פרד"ס [פשט, רמז, דרש, סוד], לכן צריך להיות עוביה טפח שהוא ארבעה גודלין:

העגלה אע"פ שאין גבול עשרה נהי שאינה
 אהל חלוק לעממה, מי"מ אין שם סוכה דהא
 ליכא דפנות ואי נחשוב גם לתחת העגלה
 בשם סוכה, כרי כולה פסולה, דאין דפנות
 מגיעות לארץ, וכדין המשלשל דפנות, ונלע"ג
 בזב דהא האי מימרא ר' יוסי קאמר לה
 בתוספתא ור' יוסי לשיטתו דקאמר בדע"ז
 דגם משלשל דפנות מלמעלה למטה כשר
 ע"ש ולא חיישינן לצקיעת גדיים, ולפ"ז
 להלכה להפוסקים כה"ק גם ציטן תחת
 עגלה שאינה גבולה עשרה לא ילא ולדינא
 ז"ע.

סימן ד

בענין מחיצות שאין מגיעות לסכך

סוכה ד"ד ע"ז היתה גבולה מטעמים
 וזב זב עמוד שהוא גבול עשרה
 עפחים ויש בו הכשר סוכה סכך אצ"י
 למימר גוד אסיק מחילתא א"ל רבא צעין
 מחילות הניכרות וליכא ודעת בר"ק ז"ל
 דגם צנען ד' קונדסיס על שפת הגג לא
 אמרינן גוד אסיק ועיין בבר"ן ז"ל דלפ"ז
 הא דאמרינן צדף ו' כי אחאי הלכתא לגוד
 ולבוד ודופן עקומה לענין שבת איתמר
 הלכתא דגוד דלגבי סוכה ליכא גווי דנימא
 זב גוד אסיק [וצפניי הקשה דהא גם
 צסוכה אילעריך הלכתא דגוד להכשיר
 מחילות שאינן מגיעות לסכך] וזב מודה
 רבא דאמרינן גוד אסיק דה"ל מחילות
 הניכרות [וצערוד לנר הוסיף שכ"כ בהדיא
 הריעב"ח ז"ל לקמן דע"ז צמתניי דהמשלשל
 דפנות, דהכשירא דדפנות שאין מגיעות
 לסכך, מטעם גוד אסיק הוא, ומלאתי
 שכ"מ ג"כ צחוס' עירובין ד"י ע"ז ד"ה
 ואצבעיים ע"כ וצד' בר"ן ז"ל נראה
 [ושו"מ שכ"כ בעל"ג דף ו'] דסובר דהא
 לדפנות שאין מגיעות לסכך כשר לאו מטעם

גוד אסיק הוא לומר דרוחין כאילו מחילות
 מגיעות לסכך, אלא משום דמטיק דדין
 סגי צמחילות עשרה עפחים להכשיר כל
 השטח שמצפנים למחילות צדין סוכה כשרה,
 וא"ל שנאמר רוחין כאילו נמשכות עד
 למעלה.

ויש לומר עוד דגם צמחילות עשרה מצפנים
 מי"מ כל האויר שלמעלה מקרי מחילות
 שאין ניכרות דאין שם מחילה ממשית רק
 מחילה דיניי וענין מחילות הניכרות היינו
 דלמיכויו דופן צעין ממשות של מחילתא [ומה
 שהקשו החוס' מהא דמהני פ"ת יורד
 וסותם גבי סיכך על גבי אכסדרא, ולא
 מחשבי מחילות שאינן ניכרות] פי' אע"פ
 דרבא פוסל צסיכך על גבי אכסדרא מי"מ
 מצואר צגמרא דהוא מטעמא אחרינא דלאו
 לסוכה עבדו ע"ש צדי"ט] כרי דמחילה
 שאינה ממשית מהני גם צסוכה י"ל דלתי
 שפיר נשיטת הרי"ף ז"ל [דאליצ"י קיימי
 דצרי בר"ן ז"ל הני"ל] דלא נחלקו צדין
 אכסדרה צצקעה אלא לדופן שליטת
 דכשיטת רבינו הנגאל ז"ל וצדופן ג' י"ל
 דבאמת סגי צמחילה דיניי שאינו ממשית
 דהא מה"ט מכשרינן שליטת אפינו עפה
 דרוחין אותו כגמשך וסותם כל הרות
 כדפירש"י ז"ל צדי"ז גבי מיגו דהוי דופן
 לסוכה הוי דופן לשבת ע"ש, אצל צשחים
 דכהלכתן לא מהני רק דופן ממש, ומשוי"ה
 ע"כ הא דדפנות שאינו מגיעות לסכך כשר,
 הוא משום דסגי צככי להכשיר כל הסוכה
 ולא משום דרוחין כאילו עולות עד הסכך
 מדין גוד אסיק.

ובטור סימן תרל"ג פסק דצסיכך מן האד
 צסכך פסול פחות מד"א דכשר
 מדין דופן עקומה, כשר נמי כשאין דפנות
 הסוכה מגיעות עד הסכך פסול, ואסברה
 לה משום דאמרינן גוד אסיק מחילותיו
 וה"ל כמחוצרות הדפנות לסכך הפסול ושוב
 אמרינן צי' דופן עקומה עיין שם וצואר
 להדיא דסובר דאמרינן גוד אסיק גבי סוכה

[חזק מחשב מחילות מיכרות כיון שהעומד
צסוכה רואה עכ"פ עשרה עפחים מחילה
וגם רצא מודה צזה] אכן הר"ן ז"ל צסוגיה
דאילעצא כתב דצאין דפנות מגיעות לסכך
לא אמרי דופן עקומה וציתר שם משום
דלא שייך לומר דהוי חד דופן היכא דאזיר
מפסיק צינתיים ע"ש וי"ל דהוא לשיטתו
לפי מש"כ לעיל דסוצר דהכשירא דדפנות
שאין מגיעות לסכך הוא משום דסגי צהכי,
ולא משום גו"א [ולפמ"ש"כ ללדד דצחמה
גו"א לא מהכי צסוכה צשני דדפנות דצכל
אופן מקרי מחילות שאין ניכרות] וא"כ
לא שייך צזה לומר דופן עקומה דהא מופסק
צינתיים כ"ג.

ובתשובות רעק"א ז"ל סימן י"צ ציתר
צעמא דהר"ן ז"ל [דצמחילות
שאינם מגיעות לסכך ל"א דופן עקומה]
משום דהרי הלכתות ל"א צהדי דהדי היכא
שא"א נומר הלכתא אחת אלא צתר שנאמר
הלכה אחרת, כגון דופן עקומה שאי אפשר
לומר אלא צתר שנאמר גוד אסיק עיי"ש,
והקשה לפ"ז על המג"א שהעתיק ד"ז, [והלה
צש"ע סימן הר"ל ס"ט מצואר דאמרינן
חרי הלכתות צכה"ג דמכשיר שם דפנות
שאין מגיעות לסכך והסיכוך אינו מכיון
נגד הדפנות אלא שרחוקים פחות מג"ט
מכנגד שפת המחילות וכ"פ העור שם,
והיינו דאמרינן גוד אסיק ואח"כ אמרינן
לצוד שהסכך שרחוק משם פחות מג"ט גזון
כלצוד לדפנות חרי דלהלכה קיי"ל דאמרינן
חרי הלכתות.

אבל לפמ"ש"כ דעמא דהר"ן ז"ל משום
דלגצי סוכה ל"א כלל דין גו"א דהוי"ל
מחילות שאין ניכרות צמקום דלמטלה
מהמחילות הממשית [ומה שכשר אין מגיעות
לסכך הוא משום דסגי צהכי ולא משום
גו"א] אחי שפיר צעה"י שהרי צחמה לענין
צזה אמרינן גו"א וכה"ג צסוכה איכא עיקר
דינא דגו"א רק שאינו מפסיק לשוויי

"דופן" דענין דופן הוא דופן ממשי הנראה
לעינים וגו"א לא משוי אלא חילוק והפסק
רשויות, אבל אינו נקרא עדיין צשם "דופן"
ומשוי"ה לא שייך למימר צי דופן עקומה
כשאין דפנות מגיעות לסכך דהא צמקום
האזיר ליכא דופן, וכ"ז לענין דין דופן
עקומה שטעמו משום שהכל חד דופן, אבל
לענין היכא דהרחיק הסיכוך מכנגד שפת
הדפנות פחות מג"ט שפיר אמרינן עכ"פ
גוד אסיק, דהכי דאין שם "דופן" למטלה
מהמחילות מ"מ מחילה שאינה ניכרת מיבו
איכא ושייך למימר שפיר על הסכך [שסמוך
לו פחות מג"ט] דין לצוד דנתצבר עכ"פ
הסיכוך עד המחילה שאינה ניכרת, וממילא
מהצצה הסכך מכיון נגד דפנות הסוכה
ואחי שפיר צעה"י [אלא דק"ק לפ"ז דא"כ
כה"ג שוב איכא נפק"מ לענין סוכה צדינא
דגוד אסיק והר"ן ז"ל כתב דאין נפק"מ
צגו"א אלא לענין צזה וי"ל].

אלא שהגרעק"א ז"ל כתב דהר"ן ז"ל
לשיטתו דסוצר צסוף פירקין גצי
פלוגתא דאין לצוד צחמלט, דלא אמרינן
חרי הלכתות שכחצ דלמד"א אין לצוד
צחמלט לא מכשרינן כשאלל האזיר מונח
סכ"פ לומר דנידון כדופן עקומה עד האזיר
וממילא הוי"ל אזיר מן הצד אלל כדופן
העקומה "משום דל"א דופן עקומה ולצוד
כדדו"י חרי דל"א חרי הלכתות כאחת
עכ"ד הגרעק"א ז"ל אכן לענ"ד לכאורה
י"ל דלא נחכוין הר"ן ז"ל לומר כללא
צכל דוכתי דל"א חרי הלכתות רק ככא
לענין לומר דוע"ק ולצוד צהדי דדדו,
סוצר הר"ן ז"ל דלא שייך, משום דעיקר
עממא דמד"א אין לצוד צחמלט הוא
משום דאמרינן לעיל מחילות הלממ"ס
ומפרשינן לה לענין לצוד משמע דדין לצוד
לא נאמר אלא צמחילב ומשוי"ה צמן הצד
שייך לומר לצוד [לא שהסכך כנמשך למחילה
אלא שהמחילה כנמשכה לסכך דצמחילות
דוקא אמרינן לצוד], ולפי זה נראה דצדופן